Է. ՏԱՐԻ 2020 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 1 ՍԱՀՄԻ 1383—Հ. Տ. 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1890—Ն Տ. 22 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1890—ՀԻՃՐ. 7 ԲԷՊԻԼ ԷՎՎԷԼ 1308

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՌՈՒ ՈՐ ԵՒ ԻՍԼԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գումարը	180
» » Վեցեայ »	90
» » Երեքեայ »	45
Դուրսը » »	260
» » »	130
Օտար երկիրներ	56
» »	28

Դրամը պիտու։ Հրատարակչատան վրայ և խմբագրութեան գրուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ֆրանսայի Խորհրդարանն սկսաւ իւր այնան նստաշրջանն, որ կ'երեւի թէ տնտեսական և ելմտական խնդրոց միայն պիտի նուիրուի։ Նախարարութիւնը Խորհրդարանին պիտի մատուցանէ մաքսային երկու սակագներ, մին առաւելագոյն սակագին, յորմէ զեղչ կարելի է ընել ի նպաստս այն ազգաց որք մաքսային նպաստաւոր պայմաններ կուտան Ֆրանսայի։ Միւսը նուազագոյն սակագին, որոյ վրայ յաւելումներ կրնան լինել, ի վնաս այն ազգաց որք բացարձակ մաքսապաշտ դրութեամբ կը վարուին ընդդէմ Ֆրանսայի, օրինակի համար Ամերիկա։

Պ. Ռուվիէ, ելեւմտից Նախարարը, ծանոյց ելմտացոյցի յանձնաժողովին թէ յաջողած է հաւասարակշռել զիւր ելմտացոյց, 19 միլիոն ֆրանքի նոր հասոյթի մը ճարելով ինչ ինչ արոց յաւելմամբ և մանաւանդ պատրաստ գեղերուն վրայ 12 միլիոն ֆր. ի տուրք դնելով, քանի որ այս գեղեր քիչ ծախքով կը շինուին և սուղ կը ծախուին, և հետեւապէս գանոնք հնարող բժիշկները, քիմիագէտները կամ գեղագործները կարող են բացառիկ տուրքի մը տակ։ Բայց յանձնաժողովը չհաւատաց որ 12 միլիոն ֆր. դոյանայ այս կողմէ, և նախատեսաւ դատեց յանձնարարել նախարարին որ ծախքերը զեղչէ։ Որովհետեւ մի քանի օրէ ի վեր երկրորդական լրագրիք ոմանք կծու բաներ կը գրեն Պ. Ռուվիէի դէմ, իբր թէ արժեթղթոց վրայ խաղեր կը խաղայ եղեր, թէեւ լրջամիտ մարդիկ հաւատ չեն ընծայեր, յանձնաժողովոյ որոշումն աւելի եւս կը տկարացնէ Պ. Ռուվիէի դիրքն, որոյ հրաժարման զրոյցներ կը պտրտին։ Կ'ըսուի նաեւ որ եթէ ելմտական նախարարութենէն հրաժարի, Պ. Ռուվիէ Փարիզի Օսմանեան Պանքային տնօրէն պիտի կարգուի։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսիոյ ճանապարհաց և հաղորդակցութեանց նախարարն հոկտ. 4ին այցելեց Պաքուի «սեւ-քաղաքն», այսինքն՝ նաֆթահան մասը, Նոպէլեան եղբարց գործարանին մէջ նախաճաշեց, աչքէ անցուց գործարաններն, և վերադարձաւ Տփղիս։

Այս առթիւ կը ծանուցուի թէ Զարը Գ. կարգի Ս. Ստանիսլաւի պատուանշան շնորհած է առ Պ. Ալեքսանդր Անտրէ, Նոպէլեան գործարանին անուր գործակալն ի Փարիզ, ոչ Ռուսիոյ նաֆթային ճարտարութիւնը պարտական է ռուսական հանքային իւղերու վաճառականութիւնը մուծանելուն համար ի Ֆրանսա եւ Անգլիա, ուր երկաթուղեաց և գործարանաց մէջ մեքենայներ իւղուելու կը գործածուին։

—Փեթերսպուրկէ կը ծանուցուի թէ Զարին և Զարուհւոյն արծաթեայ ամուսնութիւնը (25ամեայն իրենց ամուսնութեան) բովանդակ ռուս Տէրութեան մէջ ժողովրդային մեծամեծ հանդէսներով տօնել որոշուած է։

ԻՏԱԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Դատի ենթարկեալ եբեսփոխանք Պ. Օ'Պրիէն և Պ. Տիլլոն, անգլիական ոստիկանութեան ուշադրութենէն ազատելով, Ամերիկա չէին փախած ուղղակէս։ Վեց օր ծովու վրայ Մնալէն ետքն, ի Շերպուռ (Ֆրանսա) հասան, և իրենց արկածը պատմեցին։ Ոստիկանեան ամէն շղթենաւերուն շուրջ անգլ. ոստիկանութիւնն հսկողութեան շղթայ հաստատած էր որպէս զի իռլանտացի ամբաստանեալ երեսփոխանք չփախչին։ Արդէն զիրենք դատի ենթարկելով Պ. Պալֆուռի (Իռլանտայի փարչապետին) նպատակն է եղեր թող չտալ որ Ամերիկա երթան և իռլանտական խնդրոյն վրայ ճառեր խօսին ու դրամ ժողվեն։ Ուստի, Պ. Օ'Պրիէն և Պ. Տիլլոն գիշերային նաւակ մը կը մտնեն, և եղերքէն մինչեւ երկու մղոն հեռի թի քաշելով կ'երթան կը հասնին առագաստաւոր գրօսանաւու մը որ իրենց կը սպասէր բացն։ Առագաստանաւը ճամբայ կ'ելնէ դէպ ի Ֆրանսա, բայց քիչ ետքն հովը կը դադրի, եւ իրենք անգլ. ծովեզերքէն հազիւ երկու մղոն հեռի Մնալ կը հարկադրին։ Հոն իրենց մօտէն կ'անցնին պահակ շղթենաւեր և մաքսային նաւեր, բայց բարեբախտապէս իրենք չեն գիտուիր։ Յետոյ մառախուղ կը պատէ զիրենք, և երբ մառախուղը կը դադրի, փոթորիկ մը կը սկսի, որոյ միջոցին զիրենք հալածող մաքսային նաւ մը՝ չկրնալով փոթորկին դիմանալ՝ ետ կը մնայ։ Վերջապէս, քանի մը ժամու ճամբայն շարաթէ մը կտրելով կը հասնին Ֆրանսա, ուր Անգլիացիք չեն կրնար ձերբակալել զիրենք։ Ֆրանսայէն պիտի երթան Ամերիկա, և կ'ըսեն թէ պահպանողական կուսակցութիւնը՝ ճարահատեալ՝ վերջին զօրութեամբ մը կը յարձակի Իռլանտայի վրայ։ Բայց իւր նպատակին չպիտի հասնի։ Զի առաջիկայ ընտրութեանց մէջ Պ. Կլատսթոնի կուսակցութիւնը պիտի յաղթի

Բեմէն ցուցուած թուականներ կը համապատասխանեն յայտագրին թուականներուն։ Օրինակի համար։ երբ կը տեսնենք «1»ը յայտագրին դիմելով կը գտնենք որ Բոքինկհըմի նշանաւոր եղանակն հնչուի ըսել է, և արդէն իսկ կը լսենք նուագածուց տըխուր փողհարութիւնն։ Ժամանակին մեծ մասն երգասացութեամբ անցաւ, Ցաւցեալ մասն յայտագրի մէջի հատուածներու և մանաւորաբար Տիկին Գուլթհի վերջին խօսքերու անհատական ընթերցանութեամբն։ «Հայր Մեր»ին ևս կը մասնակցին հաղարաւոր ձայներ զարմանալի կանոնաւորութեամբ։ Անգամ մըն ալ ծնրադրելու հրաման եկաւ, բայց հարկ չկայ ըսել թէ լաւ ընդունելութիւն չգտաւ այդ մասն։ Ամբողջ երեկոյեան ամենէն ներգործիչ մասն էր սակայն երգն զոր երգեցին «Զօրավար»ին ընտանեաց անդամք։ Երգին խօսքերն որպէս և եղանակն պարագային յարմարած էին կատարելապէս։ Այսչափ Օլիմբիայի արարողութեան մասին։

Յաջորդ օրն երեքշաբթի (երեկ) կը կատարուէր նմանը չտեսնուած յուզարկաւորութեան թափոր մը, որ սկսելով Թէյտզի կամուրջներէ միոյն, Պլէքֆրայըրսի ծայրէն ու անցնելով Լոնտոնի կեդրոնական փողոցներէն կը վերջանար Ապնի Փարք գերեզմանատունը, ուր ամփոփուեցան Տիկին Գուլթհի մեռացորդքն։ Քաղաքին մէջ անցուդարձ ժամերով անկարելի եղաւ։ օրուան միգամած մթնոլորտն կարծես կը նպաստ[illegible] աւելի տխուր կերպարանք մը [illegible]հանդիսին։ Դերեզմանատան մէջ [illegible]ողը դագաղին վրայ կը խօսի «Հօրաքրոջ»ն։ կը խօսին նաեւ հանգուցեալն զաւակունքն, աղկունքն իսկ բացառութիւն չլինելով ասոր։

Քանի որ օրուան Նիւթին վրայ խօսելու համար դագաղի մը շուրջը դառնալ ստիպուած ենք այս անգամ, յիշենք նաեւ Բրոֆէսսոր Բոճբրսի մահն, որ անտարակոյս կորուստ մ'է գիտութեան բանակին համար։ Մր. Բոճբրս Անգլիոյ Բարլամէնդի անդամ եղած է վեց տարուոյ միջոցին։ Բարլամէնդին մէջ չէ սակայն որ ստացած է հռչակ թէեւ հոն եւս բոլորովին աննշան դերք մը չունէր Ազատական կուսակցութեան մէջ։ Իր համբաւն մեծ մասն Օքսֆորտ երթալէ վերջ կուգար։ Իբրեւ քաղաքական մտաւորական մը առաջնակարգ դիրք բռնած էր Բրոֆ. Բոճբրս։ Իր հաւատարիմ ուսումնասիրութիւնքն տեսագիտական անթառամ արտադրութիւններ կրնան համարուիլ։ Գլխաւոր գործն է «Պատմութիւն Հոգագործութեան և գնոց յԱնգլիա» անուն գիրքն, որ իր ուսման պաշարն ցոյց կուտայ։ Կ'ըսուի թէ իր ուղերձներու և ճառախօսութեանց մէջ Բրոֆ. Բոճբրս ունէր մասնաւոր յատկութիւն մը արիստոփանեան երգիծանաց։

ԱՐՄԷՆ ԳՆՈՒՆԻ

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. Կաբապետ Եղեանց որ մայրաքաղաքէս Թիֆլիզ գնացած էր, սեպտեմբեր 28ին Էջմիածին ուղեւորեր է։

[illegible]ոիկի լրագիրներէն առնլով Բ[illegible]ուեւայը կը հաղորդէ։

«Մեծաւ հաճութեամբ կարդացինք այլ և այլ լրագրաց մէջ նոր լուր մը։ Տքթ. Արսլան, օգնական բժիշկ Պրոֆ. Զէրվէզաղայի Պատաւիոնի հիւանդանոցին մէջ՝ կարեւոր գիտողութիւններ ըրեր է և հմտութեամբ ուսումնասիրեր է Anclutostomaisi կոչուած հիւանդութիւնն՝ որ ցարդ մասնական պարագայիւք ծանօթ էր ուսումնական աշխարհին։ Տքթ. Արսլանի արդիւնքը հիւանդութիւնը գտնելուն վերայ չէ, որ թէպէտ մասնական կերպով՝ այլ միւս ծանօթ էր բժշկութեան մէջ, որ և կը կոչուի նաև (Anémie de S. Gothard) Սակաւարիւնութիւն Կոթարի, որով յայտնի է թէ այս հիւանդութեան գիւտը եղաւ՝ հսկայագործ անցքը բանալու համար եղած աշխատութեանց միջոց։ իսկ ազնիւ եւ երիտասարդ բժշկին արդիւնքը այս եղաւ՝ որ գիտց և գտաւ որ իտալական հիւսիսային գաւառաց մէջ եւս շատ տարածուեր է այս հիւանդութիւնը։ Այսպիսի փոխադրականութեան դիպուած մը բոլորովին նոր է բժշկութեան մէջ։ յիրաւի կը գիտցուէր որ այս հիւանդութիւնը փոխադրական էր, և թէ Կոթարի աշխատաւորաց մեծագոյն մասը զոհ գացին այս միքրոպային հիւանդութեան, բայց թէ կային ի մեզ բովանդակ գաւառք ճարակեալք այս ախտէն, չէր գիտցուեր։ Այս գիւտին օգտակարութիւնը յայտնի է։ վասն զի յետ ստուգելու գաւառի մը մէջ այս հիւանդութեան ներկայութիւնն եւ նորա փոխադրականութեան պարագայները, դիւրաւ կրնան որոշուիլ այն առողջապահական միջոցներ՝ որք յարմար ըլլան պատերազմելու այս ախտին դէմ։ Ուստի պէտք ենք ջերմապէս շնորհակալ ըլլալ Տքթ. Արսլանի և համապարանական մարմնոյն՝ որոյ կը պատկանի Պ. Արսլան։ Տքթ. Արսլան հայազգի է, ծնած է ի Կ. Պոլիս։ դաստիարակուած է Վենետկոյ Մըխիթարեանց վարժարանին մէջ, ուսկից անցաւ ի Համալսարանն Պատաւիոնի։»

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆՔ

Էնկիւրիի նահանգին Դալէճիք գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Նէշէթ էֆէնտի, գայմագամ Միխալըչճքի։

Նոյն նահանգին Միխալըչճքք գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Բաֆի էֆէնտի, գայմագամ Դալէճիքի։

Նոյն նահանգին Եապան Ապատ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Աթքի էֆէնտի, գայմագամ Աք Տաղ Մատէնի։

Նոյն նահանգին Աք Տաղ Մատէն գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ապտիւլգատէր էֆէնտի, գայմագամ Եապան Ապատի։

Հալէպի Մինիչ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ահմէտ Համտի էֆէնտի, գայմագամ Պապ գաւառակին։

Նոյն նահանգին Պապ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մէհմէտ Բէշատ էֆէնտի, նախորդ գայմագամ Աքչէ Ապատի։

Ի ԿԱՑՍ ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն ստանալով, Բ. Դուռը դարձաւ։

—Արտաքին գործոց Նախարարութեան Մէջթուպճի և օտար մամլոյ դիւանին անօրէն Միւնիր պէյ երէկ կայս. պալատ գտնուելով, իւր պաշտօնատեղին չկրցաւ երթալ։

* *

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ նախընթաց օր ունկնդրութիւն մը շնորհել Եուսուֆ Մուիթրան էֆէնտիի, արտօնատէր Պէրութի Նաւահանգստին ու քարափին ինչպէս նաեւ Դամասկոսէն ի Հօրան թրամվէյի գծի շինութեան։ Մուիթրան էֆէնտի երէկ Բարիզ ուղեւորեցաւ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Դատական նախարար Վսեմ. Բիզա փաշա և Եւմտական նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա երէկ Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Աւստրիական դեսպան Պառոն տը Բալիչէ երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ՆԱԶԸՄ ՊԷ

Վեհ. Սուլթանը գնահատելով Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյի բարւոք պաշտօնավարութիւնը, իմ թիաղ պատուանշանի ոսկի չքագրամը շնորհած է Ն. Վսեմութեան։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՍԸ

Մայրաքաղաքիս ռուսական ընդհանուր հիւպատոսն երէկ Ոստիկանութեան Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ նախարար Նազըմ պէյի հետ։

ԲԸՏՎԱՆ ՊԷ

Քաղաքապետ Բրսվան պէյ երէկ Եւմտական նախարարութեան պաշտօնատունը գնաց և քաղաքապետութեան վերաբերեալ ինչ ինչ խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշայի հետ։ Բրսվան պէյ իւր պաշտօնատեղին վերադառնալէ քիչ յետոյ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ԴԱԴԱՐՈՒՄՆ «ՋՈՒՀՈՒՐ»Ի

(Պ—ղտ—էէր Տգ—էր. Տէս—Ռէ—)

Զ—հ—ղ լրագիրն՝ հակառակ կրկին ազդարարութեանց և պատուէրներու, շարունակած ըլլալով գրաքննիչ պաշտօնէին զեկուցմանց հակառակը գործել, այսօրուընէ սկսեալ դադարման դատապարտուած է անպայման կերպիւ։

9 Հոկտեմբեր 1306

ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Փոքր-Ասիոյ երկաթուղոյ գիծը, որուն շինութեան մենաշնորհը կը խնդրէ Պ. Նակէլմաքէրս, մնաւորապէս 800 քիլոմէթր երկայնութիւն պիտի ունենայ։ Այդ գիծ պիտի բաժնուի երկու մասի՝ Ա. երկաթուղի մը Պրուսայէն մինչեւ ի Մուտանիա կամ Ծովեզերեայ ուրիշ քաղաք մը։ Բ. երկաթուղի մը Պանտըրմայէն կամ Միխալըճէն (Ապուլոնեա լճին վրայ) մինչեւ Քոնեա, որ պիտի հանդիպի Պալըքէսիր, Սիմաուեւ Աֆիոն-Գարահիսար։ Պ. Նակէլմաքէրս կը խնդրէ որ Նախապատուութիւն տրուի իրեն՝ Իսկէնտէրունի ծոցին վրայ Բայաս կոչուած ծովախորշէն մինչեւ Գոնեա երկաթուղոյ մը շինութեան համար։ Եռամուրթալը կոչուած տեղն որ կը գտնուի այդ ծովախորշին վրայ, ծովեզրէն մեկնող գծերուն կեդրոնը պիտի ըլլայ։

ՕՐՈՒՆԱԿԱՆ ԴՈՐՇԵՐ

Երէկի Մ-Ն-էս-ի մէջ կը կարդանք։

Կը հաստատենք այն տեղեկութիւնները զոր հաղորդեցինք երէկ ի մասին Ցունաց Պատրիարքարանի գործոց վերաբերեալ բանակցութեանց։ Այս խնդիր յետ այսորիկ կատարելապէս կարգադրուած կրնայ նկատուիլ։

Համաձայնութեան դիր մը ստորագրուած էր և զայն վաւերացնող կայս. Իրատէի ելլելուն կ'սպասուէր երէկ։

* *

Լ. Հէրալտ-ևս կը ծանուցանէ թէ այն տեսակցութեան միջոցին՝ զոր Էրէյլիի մետրապոլիտը Եէնիտունեա Տիմիդրաքի էֆէնտիի ընկերակցութեամբ կիրակի օրը Մեծ-Եպարքոսին ապարանքը երթալով, ունեցած էր Ն. Բարձրութեան հետ, Քեամիլ փաշա հաստատ ապահովութիւններ տուեր է ի մասին Վեհ. Սուլթանի զդացմանց իւր Ցոյն հպատակաց Նկատմամբ և յոյս յայտներ է թէ պատրիարքարանաց խնդիրը գոհացուցիչ լուծում մը պիտի ստանայ։

ՄԻԼՔԻԼ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ցայտնի է թէ Միլքիլ վարժարանին մէջ հայերէն և յունարէն լեզուները ցարդ ըստ կամս կ'աւանդուին։

Արդ, կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ ապագային հինգերորդ դասարանի աշակերտաց եւս աւանդուելու պայմանաւ, առ այժմ հայերէնի եւ յունարէնի աւանդումը պարտաւորիչ ըլլայ Ա. տարուան Բ. Գ. և Դ. բաժանումներու աշակերտաց։

Կայս. սոյն Իրատէին հաստատն, Կրթական նախարարութեան կողմէ հայերէնի ուսուցիչ կարգուած են Ահմէտ Մուխթար և Յովհաննէս էֆէնտիներն և յունարէնի համար ալ Դքէսթորիտէս էֆէնտի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հալէպէն եկած հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, երկուշաբթի օրը Հալէպի մէջ 20 և Հարիմ գաւառակի մէջ 2 մարդեր մեռած են հընտախտէ։

Նոյն օրը Անտիոքի մէջ երկու հոգի բռնուեր են հնտախտէ։

—Տարտանելի քարանթինայի բժիշկը հեռագրէ թէ անգլիական Մ—ր—ր—ր շոգենաւն, յորում կը գտնուին 460 ուխտաւորներ, երէկ Տարտանել ժամաներ և 24 ժամուան քարանթինայի ենթարկուեր է։ Զմիւռնիայէն մինչեւ Տարտանել ուխտաւորաց մէջ որ եւ է հիւանդութիւն չէ ծագած և ընդհանուրին առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։ Այս շոգենաւ այսօր Կ. Պոլիս կը ժամանէ։

—Զմիւռնիոյ քարանթինայի տնօրէնն եւս հեռագրած է թէ Թ—ր—ր—ր շոգենաւին մէջ գտնուող ուղեւորք օրինական քարանթինան աւարտած ըլլալուն՝ շոգենաւը ճամբայ պիտի ելնէ։ Բ—ք—ս շոգենաւն եւս քարանթինայի ենթարկուած և ուխտաւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

—Իբրեւ անհիմն կը հերքուի Եւրոպայի մէջ ելած այն զրոյց թէ Աղեքսանդրիոյ մէջ հնտախտ ծագած է։

ՕՍՄ. ԲԻԺԻՆ

Բէժիի և Հանրային պարտուց վարչութեան քննիչ Թրնկրը եավէր փաշա և յիշեալ վարչութեան ընդհ. հաշուակալ Պ. Ա. Մէռի՝ Եւմտական նախարարութեան կողմէ նշանակեալ երկու պաշտօնէից հետ ձեռնարկած են օսմ. ծխախտի Բէժիի 1889 տարուոյ հաշուոց քննութեան։

—Վերջին սեպտեմբեր ամսոյ մէջ՝ Բէժիի հասութից գումարն եղած է 152,000 ոսկի։

ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ

Կայս. կառավարութիւնը մտադիր է ոգելից ըմպելեաց մաքսատան մօտերն յատուկ մթերանոց մը հաստատել ալքօլի համար, քարիւղի մթերանոցներուն նման, ինչպէս նաեւ ուրիշ մթերանոց մը ալ լուցկիներու համար։ Առեւտրական Մենեակն որուն խորհուրդ հարցուած էր ալքօլի մթերանոցներու մասին, նպաստաւոր կարծիք յայտներ է։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. հանրային պարտուց վարչութիւնն որոշած է դրօշմաւոր թուղթեր պատրաստել տալ յատկապէս փոխանակագրոց համար։ Այս որոշում եւմտական նախարարութեան ժողովոյ հաւանութեան ենթարկուած է։

ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԴ

Սըր Էտկար Վինսընդ և տիկին Էլլէն Վինսընդ, որք կէս-ըսր զրօսանաւուն մէջ կը բնակէին առժամապէս, ձմրան եղանակին համար իրենց բնակութիւնն հաստատեցին Օսմ. կայս. Պանքայի Թագսիմի մեծ տունն, որուն նորոգութիւնք ու կահաւորումն աւարտած են։

ԿԱՆԱՒԱԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ըստ տեղեկութեանց Հ-ֆէէ-Ռի, Պոլսոյ Պահէք Քաբուի թագաւորական ճիւղին պաշտօնեայներէն Տիմիթրի էֆ. երէկ ձերբակալուեր և սուրն առնուելով ինքն ալ բանտարկուեր է։

Այս պաշտօնեայ՝ վաճառականաց ոմանց կողմէ թրջած եւ հոտած ընդեղէններու առթիւ տրուած 50 ոսկւոյ կաշառքն ընդուներ է և գրպանէն ալ թուղթեր գտնուած են իւր կաշառակերութիւնը հաստատող։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ՝ ընտանեօք, ինչպէս նաև դեսպանատան պաշտօնէութիւնն իրենց բնակութիւնը Պէյօլիքտէրէի ամարանոցէն Բերայի դեսպանատունը փոխադրեցին երէկ։

—Պ. տը Ռէօթէրսթիոլտի տեղ մայրաքաղաքիս շուէտական դեսպան անուանուած է Մատրիտի դեսպան Պառոն տը Սթէնպօք։

—Հելլենական դեսպանուհի տիկին Մավրօկորտաթօ իւր աղջկան հետ երէկ մայրաքաղաքս դարձաւ Ռումանիայէն աւստրիական Մէնէվ-ը չոգենաւով։

ԱՑՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ

Այս գիշեր, ժամ 7ին միջոցները հրդեհ ծագեցաւ ի Գատրգիւղ, Պօսթանլար իլի Թաղը, և ութ փայտաշէն տուներ այրեցան որք մասամբ ապահովագրուած էին հետեւեալ ընկերութեանց։

Լա Ռուանէզ	250	ոսկի
Քուին	150	»
Հանզէաթիէ	300	»
Ֆէնիքս Օթրիշիէն	100	»
Լոնտոն և Լանքաշիր	150	»
Լոնտոն	100	»

Ապահովագրական ուրիշ քանի մը ընկերութիւնք ալ թեթեւ վնասներ կրած են։

ՍԻԿԱՌԷԹԻ ԹՈՒՂԹԵՐ

Զեռնէաս իշխանութեան մէկ հրամանին վրայ, Մաքսային վերատեսչութիւնը հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ արգելել մուտքն այն սիկառէթի թուղթերուն որք օտար երկիրներէ և Եգիպտոսէ կը ներմուծուին և որոց վրայ կը գտնուին այդ տեղերու ծխախոտի մենաւաճառին յատուկ որոշիչ նշանները։

ԲԱՄՊԱԿԻ ԴԵՐՁԱՆ

Անգլիական դեսպանատունն առաջարկութիւն մը ըրած է Բ. Դրան ի մասին այն բամպակէ դերձաններու որք կեղծ մատներով կը ներմուծուին։ Այդ առաջարկութեան նպատակն է օտար կամ տեղացի վաճառականաց շահերը պաշտպանել։ Պոլսոյ Առեւտրական Մենեակն ևս այժմ այդ խնդրոյն վրայ խորհրդակցութիւններ կը կատարէ։

ՈՃԻՐԵՐ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ

Էնկիւրիէն կը գրեն թէ Հատիճէ անուն 35ամեայ այրի կին մը վայրագ որդեսպանութիւն մը գործեր է։ Իւր ութամեայ զաւակին կոկորդը կտրելէ յետոյ, կաղր կաղր ըրեր է մարմինն եւ ամանի մը մէջ դնելով եփեր է։ Իրիկունը մասմը ուտելէ յետոյ, մնացեալը խնամով պահեր է յաջորդ օրուան նախաճաշին համար։ Ոստիկանութիւնը եղելութիւնն իմանալով, իսկոյն ձերբակալեր է այդ վայրագ մայրն և տունը կոխելով գտեր է զաւակին մսով պատրաստուած խորտիկը։ Հարցաքննութեան պահուն Հատիճէ մանրամասնաբար խոստովանած ըլլալով իւր ոճիրն և յայտարարած ըլլալով թէ չատ ախորժակամ գտած էր այդ կերակուրը, հարցաքննիչ դատաւորն հրամայեր է բը ժշկական քննութեան մը ենթարկել որդեսպան կինը։ բժշկք յայտարարեր են թէ մտային խանգարման մատնուած էր տարաբաղդ մայրը։

—Երէկ առաւօտ ժամ կէսին Էյրի Քաբուի դուրսը Բէժիի գէտերը հաղածեցին մէկ քանի մաքսախոյսեր որք 10—15 օխայի չափ ծխախոտ կը փախցնէին։ Այս միջոցին մաքսախոյսերէ մին դաշոյնի հարուածով Նաիլէթ. անուն դէտի մը աջ բազուկին վրայ ծանր վէրք մը բացաւ և փախաւ։ Ոստիկանութիւնն այժմ այդ չարագործը կը փնտռէ։

—Երէկ առաւօտ Յիթենիայէն Կղզի գընացող թէրսանէի մավնանա մը, որ կիր բեռցած էր, երբ Սկիւտարի առջեւ ժամանեց կիրը բռնկեցաւ։ Մավնանն անմիջապէս ցամաքին մօտեցաւ և շորս կողմէ օգնութեան փութալով կիրերը պարպեցին։

—Ի Սամաթիա եղ կէչէն մզկիթն, որ արդէն խարխուլ վիճակի մէջ կը գտնուէր, նախընթաց գիշերուան փոթորիկի պատճառն փլաւ։

—Դալաթիոյ ծովային ոստիկաններէն Խալիլ էֆէնտի երէկ յանկարծամահ եղաւ։

—Երէկ Ֆէնէրբ Պաղչէի առջեւ մարդուդիակ մը գտնուեցաւ, որուն համար կ'ըսուի թէ իտալական շոգենաւային ընկերութեան պատկանող պաշտօնէի մըն է։

—Երէկ գիշեր Սեւ ծովու բերանը հելլենական առագաստանաւու մը և ածուխ բեռցած նաւակի մը միջեւ բաղխում մը տեղի ունենալով, այս վերջինն ընկղմեցաւ։ Նաւաստիք ազատեցան սակայն նաւու տէրն՝ Էմին խղդուեցաւ։

—Երէկ ժամ կէսին միջոցներն ի Խասգիւղ ներկավաճառի մը խանութը բռնկեցաւ, սակայն անմիջական օգնութիւնք փնտռգին առաջքն առին։

Սպանիական կառավարութիւնն Իզաբել Լ-Ռ-Ոլէ և Լ-Ռ-ոլ Տը Մէ-էր Մէլիրէ-պատուանշանաց երկրորդ աստիճանները նուիրած է կայս. թիկնապահ հազարապետ Շէրիֆ պէյի, որդի Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշայի։

—Սոսկ կ'իմանայ թէ կայս. հրամանաւ՝ կարնոյ թնդանօթաձիգ զօրաց Միրլիվա Սալիտ փաշա Երզնկա փոխադրուած է։

—Կայս. հրամանաւ՝ անասնաբուժութեան վարժարանի աշակերտներէն չորսը փարիզ պիտի ղրկուին իրենց ուսումը կատարելագործելու համար։

ՀԵՌԱԳԻՐ ԱԼՈՒՐ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՑՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 21.—Ի Գոնիլիան, հանրապետական Պ. Լագառոպ երեսփոխան ընտրուեցաւ 9762 ձայնով, մինչ պահպանողական ընտրելին 4300 ձայն միայն շահեցաւ։ Բամպուլեէի երեսփոխանական ընտրութեան մէջ, հանրապետական Պ. Վիան երեսփոխան ընտրուեցաւ 7545 ձայնով, մինչ ազատական ընտրելին Պ. Գամարան 7091 ձայն միայն շահեցաւ։

—Լրագիրք կը ծանուցանեն թէ պատերազմական նախարարութիւնը մտադիր է երեսփոխանաց ժողովին մատուցանել օրինագիծ մը, ջնջելու համար Բարիզի արուեստեան շրջափակն, որ արդէն պաշտպանուած է Ազն գետով։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ, 21.—Երեւելի վաճառականաց գումարում մը որոշում մը ընդունեց, բողոքելով ընդդէմ մաքսապաշտ տնօրինութեանց որք կը մնասեն Ֆրանսայի առեւտրական միջազգային յարաբերութեանց։

ՀՆՏԱԽՏ Ի ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ, 21.—Քուերան զգալարար կը նուազի։ Երէկ, գաւառաց մէջ, 15 հոգի միայն բռնուեցան, որոցմէ 5ը մեռան։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՊԵԼՃԻԱ

ՊՐՈՒՍԷԼ, 21.—Ի Պրուսէլ քաղաքային խորհրդոյ անդամոց կէսին վերանորոգման ընտրութեանց առթիւ, 16 ազատական ընտրելիք ընտրուեցան ստուար մեծամասնութեամբ։ Երեք ընտրութիւն համեմատականի մեջ։ Ազատականք իրենց դիրքը կը պահեն 5 քաղաքներու մէջ, յորս Անվերս և Կան, մինչ վեց քաղաքներ չահուած են շնորհիւ ազատականաց և գործաւորաց միացեալ ջանքերուն։

ԲԱՑՈՒՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ

ԲԱՐԻԶ, 21 հոկտ.—Մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէր Խորհրդարանին վերբացման առթիւ։ Երեսփոխանաց մեծագոյն մասը վերադարձան գաւառներէն, և իրենց հետ սա տպաւորութիւնը բերին թէ երկիրն հանդարտութիւն կը պահէ։ Եւմտական նախարար Պ. Ռուվիէ ներկայեց պատրաստ գեղերուն վրայ տուրք դնող օրէնքը։ Պատերազմական նախարար Պ. տը Թրէսինէ մատոյց լրտեսութեան դէմ նոր օրէնքին ծրագիրը, որ հաւանութեան նշաններով ընդունուեցաւ։ Առեւտրական նախարար Պ. Ռոշ առաւելագոյն և նուազագոյն մաքսային ծրագիրը ներկայեց, (որոց մասին տե՛ս այս առաջին երեսին մէջ)։ Հողային բերքեր ամեն իրաւախոհութենէ դուրս կը թողուին, որով առաւելագոյն մաքսային սակագնոյն կ'ենթարկուին։ Անմաքս կ'ընդունուին խամ մետաքս, չի մաքրուած մորթեր և չի զտուած բամբակ։ Հինգշաբթի կ'սկսի երմտացոյցի վիճաբանութիւնը։

ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԸ

ՎԻԷՆՆԱ, 21.—Ֆրանձ Եոզէֆ կայսր այցելեց Անգլիոյ գահաժառանգ իշխանին, որուն նուիրեց իւր կենդանագիրը։ Իշխանը երեկոյին Բարիզ գնաց։

ԻՏԱԼԱԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ՀՌՈՄ, 20.—Կը հաւաստեն թէ Ուսպէրթոյ թագաւոր ստորագրած է արդի երեսփոխանութեան լուծման հրամանագիրը։ Նոր երեսփոխանութեան կազմութեան համար ընտրութիւնք պիտի կատարուին սեպտ. 16ին։

ԳՐԱՄԱԿԱՆ

ՀԱԼԱԹԻՈՑ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 10 Հոկտ.

ԸՆԹԱՑԵՍ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 տոկոս Լոնդրայի վրայ	108 1/8
3 » Բարիզի »	23 32 1/2

Օսմանեան Քօնսոլիտէ

Ներկայ երեկոյ գոց. (Մէջտ. Ս. Սէրի	19 26
Աւաւտուան բացուելուս	19 25
Դէս օրին »	19 24 1/2
Թանկագնիները Օսմանեան երեկ երեկոյ	80 16
» » ժամ 5ին	80 18

ԸՆԹԱՑԵՍ ԱՐԺԵԹԳՐԵՐ

Նոսրաւութիւն	Ա Սէրի	40 7/8
»	Բ. »	22 11/16
»	Գ. »	19 25

ԲԱՆԿՆԵՏՈՒՄԵՐ

Ֆորէքսէ ֆէնէրալ	Անգլ. Լ.	5 5
Ֆրէնչ ֆէնէրալ	Ֆրանկ. »	9 25
Գանձ տը Գոնտ	» »	7 2
Ֆոն Շանտ էվրոբէ	» »	4 35
Քրամանէ	» »	5 25
Բանկէ տը Նէյսիոնալ	Դր	78 3/8
Ոսմանիէ տը Լոնտրէ	Գ. Կ.	170

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 21 Հոկտեմբեր, ժամ 3 վայր 40 երեկոյ

Նրանսական Ռանթ 3 %	94
» » 4 1/2 %	106 47 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	18 30
Օսմանեան երկաթուղի	79 37 1/2
» Բէժիի բաժնեթուղթ	313 75
Գանք Օթոման	619 37 1/2
Գրէտիտ Լիոնէ	773 75
Իտալական Ռանթ 5 %	94 10
Սպանիական 5 %	475
Զրիսորիտ Ֆոնսիէր (1890)	408 12 1/2
Եգիպտական ժամանակ	491 87 1/2
Գանք տը Բարի	857 50
Ռիո-Տինտո արժէթուղթ	454 37 1/2
Ռուսիոյի Գրանդը	2387 50
Պապանիական արտաքին	75 3/8
Ռիո Թէնթօ	631 25
Մէսխիտոն	700
Զէնտ Լոնդրայի վրայ	25 29

Լոնտոն, 21 Հոկտ. ժամ — վայր — երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ	94 13/16
Ռուս. » Սէրի Դ.	17 13/16
» » » Ա.	40 7/8
» » » Բ.	22 11/16
» » » Գ.	17 15/16
Նոսրաւութիւն 1877	100
Գանք Օթոման	14 9/16
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէտ)	96 3/8
» առանձ. (Բրիմիլիէտէ)	90 1/2
Տայրա Սոնիէ	— —
Զօմանիայ (փոխառ. Բոլէյտ)	102
Էնկլէնական 5 %	92 1/4
Մէնտոզա »	76
Խուսական 1889	97 1/4
Օսմանեան Բարիզի վրայ	25 29

Վիէննա, 21 Հոկտ. ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	37 50
» Բէժիի բաժնեթուղթ	135 25
Ծխախոտի Լոնդրայի վրայ	115

Պերլին, 21 Հոկտ. ժամ — վայր —

Ծխախոտի Լոնդրայի վրայ	[illegible]
Բանկ Թրիթրաբատ	24
Օսմանեան երկաթուղի	7
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	18 20

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 21 Հոկտ. ժ. — վ. — երեկոյ

Նրանսական Ռանթ 3 %	94 07 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Դ.	— —
Օսմանեան երկաթուղի	79 50
Օսմ. Բէժի	312 50
Բրիսորիթէ Թիւրք	408 50
Ֆամ. Մաքս. արժէթուղթ	454 37 1/2
Գանք Օթոման	617 50
Ռիո Թէնթօ	631 25

ՄՈՒԹԱՊԷՐԱԹ ՎԷ. ԸՍԹԼԱՀԱՔԸ ԹԻԻՇԱՐԻՑ

Correspondance & Terminologie commerciales

Վերոյգրեալ վերնագրով և Ֆաճկերէն ու Գալղիերէն լեզուով ու տառերով, Կայսերական առեւտրական Համիտէի վարժարանի նախկին ուսուցիչ Գրիգոր էֆէնտի Զօպուլի այս երկասիրութիւնն ըսպառելու վրայ է։ Ութեամեայ եւ հինգ հարիւր էջերէ բաղկացեալ սոյն գիրքը քսան հատուածի մէջ զանազան առեւտրական նամակագրոյ՝ պայմանագրութեանց՝ պարտամուրհակներու՝ փոխանակագրոց և այլն օրինակներ ինչպէս նաև առեւտրական կարեւոր և ընտիր բառերուն, ասացուածոց բառարան մը կը պարունակէ։ Իր տեսակին մէջ մէկ հատիկ եղող վերոյիշեալ աշխատասիրութիւնն՝ որոյ թուղթերէն թարգմանութեան մէջ մեծ ճշդութիւն պահած է՝ ոչ միայն ուսանողաց սոյն երկու լեզուներն իրարու բաղդատելով լաւ և դիւրին կերպով սորվելու միջոց մ'է, այլ նաև գործածական նամակներու ընտրութեամբն վաճառականաց իրենց առեւտրական առնչութեանց մէջ մեծ դիւրութիւն կ'ընծայէ։ Այս կրկին տեսակէտով կարի օգտակար եղող սոյն գիրքը կը գտնուի գլխաւոր գրավաճառաց քով։

177 3—10

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՐ ՍՈՒՔԻԱՍ ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՎՐԱՑ ԱՏՐՃԱՆԱԿ ՊԱՐՈՂ, ՑԱԿՈԲԻ ԵՒ ԻՒՐ Ի ԸՆԿԵՐԱՑ

1890 Հոկտեմբեր 8 Բշ.

ՆԻՍԱ.

(Շարունակութիւն երեկի թերթէն)

Նախ.—Այնպէ՞ս եղաւ, Նշա՛ն։

Նշան.—Ուրբաթի օր մը ժամ կին 5ին առնները Փիլիպոս խանութս եկաւ և ըսաւ թէ զինքը կը ճանչնայի՞. պատասխանեցի թէ կը ճանչնամ. ըսելէ յետոյ թէ մօրս ազգականներէն է, յարեց որ բան մը պիտի խնդրէր ինձմէ։

Հարցուցի թէ ի՞նչ էր. պատասխանեց թէ հայրենակիցներէն մին մէկու մը վրայ զէնք պարված, սակայն գնդակը վրիպած էր, և թէ մարդը դատ բացած է։ Փիլիպոս ըսելով նաեւ թէ մեղք էր այդ մարդուն, կը խնդրէր որ նոյն գիշերը զանի պահէի։ Պատասխանեցի թէ տեղ չունիմ. երկու հարիւր ղրուշ տուաւ։ Ըսի թէ ստակի համար չէր, բայց քանի որ բան մը չկայ և գիպուած մը պատահած էր, թող գայ գիշեր մը մնայ։ Փիլիպոս մեկնեցաւ և իրիկուան Վարդանի հետ Յակոբը ղրկեց։ Տեսայ որ տեղ չունէի և Տիգրանին տունը հիւր ղրկեցի, որովհետեւ այդ Տիգրանին հաց կուտայի։

Փէլէդ.—Ըսի թէ մէկ քանի ղրուշ կուտամ և ոչ թէ երկու հարիւր ղրուշ։ Զէնքի խօսք ալ չըրի։

Նշան.—Ժամ կին Տիգրանին տունը գընացի և «անցեալ ըլլայ» ըսի այդ Յակոբին, զոր չէի ճանչեր։ Պատասխանեց թէ բան մը չկար և թէ ի Գումգաբու Տ. Սուքիաս քահանայի վրայ բէվոլվէր պարված էր։

Յ-ԽԲ.—Քովս եկաւ և ըսաւ. «ի՞նչ օգուտ, պարպեր ես, բայց չես կրցեր զարնել. ո՞ւր էր թէ զարնուէր և դուն ալ ձերբակալուէիր։» Այս ըսելով փամփուշտը գրպանը դրաւ և յարեց թէ Սահակ ալ մարդ զարկած և Պուլկարիա ղրկած էր։

Նախ.—Դուն ալ ըսէ տեսնենք, Յովակիմ։

Յ-ՎԿԻՄ.— Դարբին մը ինձ ըսաւ թէ կատարուելիք գործ մը կար և առաջարկեց ինձ որ զինքն ալ շահակից ընեմ եւ ժամ մը յետոյ իւր խանութն երթամ։ ժամ մը յետոյ գացի և չկրցայ տեսնել։ Դարբինը պատասխանեց թէ գալիք մարդը Շիշլիի կողմերը կը պտտի և եթէ հանդիպի ինձ ցոյց պիտի տայ։ Ես ալ մինչև ժամ 12 թագսիմի կողմերը պտտեցայ եւ չատ ծխած ըլլալով, գլուխս դարձաւ։ Նշանի խանութը գնացի և նստեցայ։ Պաշտոնեայ մը զիս կանչեց. խանութիս մէջ խուզարկութիւններ պիտի կատարեն ելեր. գացինք. խուզարկեցին և բաժանորդագրութեան նամակ մը գտնուեցաւ. սակայն իմս չէր։ Ընկերս ամիս մը առաջ հայրենիք գացած էր. արդէն ես զինքը վճռած էի. այդ նամակի գիրն ընկերոջս Մինասին գիրն է. ինձ հետ սրդոցած ըլլալով մեկնեցաւ. ես մեծ մարդ մը չեմ որ լրագրի բաժանորդ ըլլամ. գտնուած նամակները մեծ մարդոց յատուկ նամակներ են. ինծի կը վայլե՞ն։

Նախ.—Այդ թուղթը դու կարդացի՞ր։

Յ-ՎԿԻՄ.—Կարդացի։

Նախ.—Այն թուղթը, որուն մէջ գրուած էր թէ «գործին կատարման համար կ'աղաթենք»։

Յ-ՎԿԻՄ.—Ամեն կողմը չկարդացի։

Նախագահը հարցուց միւս ամբաստանեալց թէ Յովակիմը կը ճանչնայի՞ն։ Ամենքն ի միասին պատասխանեցին թէ չեն ճանչնար։

Յ-ՎԿԻՄ.—Նազարէթ անուն հայրենակից մը ունէինք, որ Մաքսատան մէջ կ'աշխատէր. հօրս հետ աղէկ կը տեսնուէր եւ ուր կ'ընէինք, ես ալ այդ պատճառով տեսնուէի։ Գումգաբուի դէպքը պատահած միջոցին այդ Նազարէթն ալ մէջն է եղեր։ Հարցաքննութեանց ատեն Նազարէթ իւր հօրեղբօրը՝ Միքայէլին ըսեր է. հայրս իմանալով, Միքայէլին ըսեր է։ Միքայէլ ալ հօրս ազատեր է և ըսեր է թէ ինչ լուր որ առնէ իմց տայ որպէս զի հօրը գրէ. հայրս ալ ինծի գրեց ազատեց։ Յետոյ լրագրոյն մէջ հրատարակեալ լուրը ղրկելու համար այս նամակը թէեւ գրեցի, սակայն կէսը չատարած ձգեցի, չվերջացուցի. սակայն պատռելն ալ միտքս չեկաւ։

Նախ.—Յոսէ տեսնենք, Յարութիւն։

Յ-ՐՈՒԹԻՒՆ.—Հիւանդացայ և մէկ քանի օր անգործ մնացի։ Այդ միջոցին օր մը սրճարանը նստած էի, ընկերս՝ Սեբաստացի Անդրանիկ, առաջարկեց էջմիածին ղրկել Յովհաննէս անուն մարդ մը, զոր կը ճանչնայի ի Սամաթիա աշխատած ատենս։ Յովհաննէս Անդրանիկի հետ մէկ քանի անգամ սրճարանին մէջ տեսնուելէ յետոյ մէկ քանի հոգի գացեր են. Տիարպէքիրցի Հայրապետի, Վանցի Վարդանի, Անդրանիկի և Աւետիսի անունները գրեցի և Անդրանիկին տուի։ Եօթը տարին մէկ անգամ էջմիածնայ մէջ գումարումներ կ'ըլլան և արարողութիւնք կը կատարուին և ասոնք բարի գործ մը ընելու համար ստակ տալով այդ մարդիկը կը ղրկէին։ Ասոնցմէ զատ Աւետիսի ընկերոջ Ակնեցի Նիկողոսի համար խօսեր են Վարդանին և Նիկողոս ալ յանձն առեր է երթալը Մէկ քանի օր յետոյ Եէնի Ճամի գնացի, ուր ամեն ատեն կ'երթայի հայրենակիցս տեսնելու և նամակ առնլու համար։ Մեր դրացին Նակոբ, որուն տունը ի Սամաթիա է, ինձ ըսաւ. «Մարդ կը ղրկեն եղեր. երեք մարդեր ալ իմ քովս կան. աղաչեցին որ իրենք ալ ղրկուին։» Պատասխանեցի թէ պիտի ընդունի՞ն կամ ոչ, չեմ գիտեր, և այդ մարդոց անուանց ցանկն ուզեցի. մէկ քանի մարդոց անուանները գրեցին տուին։ Յետոյ սրճագործ Արիստակէս այս գործը կատարեր է Արթին ճիհանկիրեանի հետ, որ Գումգաբուի դէպքին մէջ գտնուած էր։ Զիս ալ տարին ու «այս ալ պիտի երթայ» ըսին։ Այդ մարդոց մէկ մասն, որոյ մէջ կան նաեւ անոնց գրածները, Զմիւռնիա ղրկեր են։ Ասոնք գացին և եկան։ Այն մարդերն, որոց անուները գրած էի, ինձ ըսին թէ զիրենք գրած ու ղրկած չէի։ Ես ալ պատասխանեցի թէ ղրկողները վաղը կամ միւս օրը կ'ըսեն և թէ կարծեմ ետ մնացողներու հետ պիտի ղրկեն։ Միւս կողմէ կը կարծէի թէ շոգենաւն ուխտաւորներով լեցուելու համար կ'սպասէին։ Յովհաննէսին գացի և տեղեկութիւն ուզեցի. պատասխանեց թէ երեքշաբթի օրը պիտի երթան։ Ասոնք ալ գիտնալով որ պիտի երթան, գործերնին ձգեր են։ Շաբաթ եւ մինչեւ իսկ երկուշաբթի գիշեր բան մը չկայ։ Յովհաննէսին հարցուցի թէ անցագիր հանել հարկ էր, մէկ օրուան մէջ ի՞նչպէս կարելի էր այդ գործերը կատարել։ Յովհաննէս պատասխանեց թէ մարդ մը ըսած էր իրեն և առաջարկեց այդ մարդն ինձ ցոյց տալ, որպէս զի ինչ որ պէտք է ընէ։ Այս միջոցին Արիստակէս եկաւ եւ ինձ ըսաւ. «Այս մարդոց գործէն ըլլալուն պատճառ եղանք, եթէ չղրկես, զքեզ պիտի զարնեն։» Ես ալ կէս գիշերուն Սամաթիա գնացի և Յովհաննէսը փնտռելով չգտայ։ Այս գործին մեծը Սամաթիոյ գինետան խոհարարն է։ Յովհաննէս ինձ նկատմամբ տեղեկութիւն տուած էր այդ մարդուն։ Խոհարարն երբ զիս տեսաւ առաջարկեց որ ինչ որ պիտի ըսէի իրեն ըսեմ։ Ես ալ խնդիրն իրեն պատմեցի և ըսի թէ զիս պիտի զարնէին։ Խոհարարը պատասխանեց թէ Գումգաբուի դէպքէն ի վեր կրօնականներն անգամ այդ կողմերը ղրկելը դժուարացած է, հետեւարար առաջարկեց որ հետեւեալ օրը զինքը երթամ տեսնեմ. Հետեւեալ օրը գնացի։ Այդ խոհարարը՝ Ստեփան, զիս առաւ և Շուկային մէջ Ստեփան աղայի խանութին առջեւէն անցուց։ Պարտէզ ունեցող սրճարան մը տարաւ զիս և գնաց տեսնուիլ Ստեփան աղայի հետ, յետոյ վերադարձաւ ձեռքն ունենալով ջուրի խողովակի նման երեք խողովակներ։ Նայեցայ որ անկեղծութիւնը վերցաւ։ մտածեցի թէ ի՞նչ պիտի ըլլար։ ըսի թէ այսչափ ատեն է կ'աշխատի։ Յովակիմ (հաւաքիչ) որ չաբաթն երեք չորս անգամ կուգար, հիմա չ'գար, ի՞նչպէս պիտի ըլլայ։ Պատասխանեցին ինձ ըսելով. «Այսօր գնա՛. կարելի է Յովհաննէ՞ վաղը կուգայ քեզ տեսնել։» Հետեւեալ օրը Ստեփան աղայի 22 թիւ խանութը գացի և ըսի թէ «վերջապէս ի՞նչ պիտի ըլլամ. գլուխս փորձանքի հանդիպցուցիք. դուք հանգիստ էք, ես տասնհինգ օրէ ի վեր անօթի եմ։» Պատասխանեց թէ ուրիշ տեղ մը կար, հոն պիտի երթար. գնաց, վերադարձաւ եւ ըսաւ թէ անոնց քով ստակ չ'կար։ Ուրիշ տեղ մըն ալ գնաց, անկից ալ ետ դարձաւ։ Ըսաւ թէ այժմ հարիւրին ութսուն յոյս մը կար։ Խնդրեցի որ ինչ որ պէտք էր ընէին, որովհետեւ կեանքս վտանգի մէջ էր։ Անկից յետոյ մէկ քանի անգամ անոր խանութը գնացի, սակայն չ'կրցայ տեսնել. այլ եւ պատրուակաւ ժամանակ անցուց եւ ես ալ չ'կրցայ ազատիլ այն մարդոց ձեռքէն, որոց անունները գրած էի։ Իմ խօսքերուս չ'հաւատացին, և պահանջեցին ինձ հետ երթալ։ Ես ալ զանոնք Ստեփան աղայի ցոյց տուած ՔՏրփիչ խանը տարի. ասոնք դրան առջեւ կեցան։ Ստեփան աղա երը դրան մօտենալով զանոնք տեսաւ, անմիջապէս փախաւ։ Իրեն խանութը գացի և չգտայ, սակայն քիչ յետոյ կրցայ գտնել։ Ստեփան աղա ըսաւ որ ես իմ այս ընթացքովս զինքը ձեռք ձգել պիտի տայի և ըսաւ ինձ խանութս երթալ, ուր կարճահասակ դեղին պեխերով Մաքսուտ անուն ժամագործ մը պիտի գար։ Հետեւեալ օրը Ստեփան աղայի ըսած մարդն եկաւ եւ ըսաւ թէ ընկերութիւնն ստակ չունէր։ Ասոր վրայ նորէն Ստեփան աղայի խանութը գնացի և ըսի թէ այս էր ըսելիքը։ Ստեփան աղա պատասխանեց թէ իւր գերեզմանը բաց էր և թէ ամենքիս ալ ձեռք պիտի տար։ Ես երբ թուղթերն առնլու համար Յովհաննէսը գտնելու գընացեր էի, մարդ մը իմ խանութս եկեր եւ զիս փնտռեր է։ Փերեզակ Միհրանին քովը եղող Սարգիս անուն մարդ մը ճանչցեր է այդ մարդն և միասին զիս փնտռեր են, սակայն չկրնալով գտնել, զիս հարցնող մարդն ըսեր է թէ հետեւեալ օրը պիտի գայ և մեկներ է։ Սարգիս ինձ իմաց տուաւ այդ մարդուն գալը և հետեւեալ օրը մէկտեղ Իսքէնտէր Պօղոսը անուն տեղը խան մը գացինք։ Սարգիս ինձ պատուիրեց հոն կենալ և ինք գնաց մարդ մը կանչելու. այդ մարդ եկաւ եւ ըսաւ թէ մարդեր կը ղրկենք եղեր. պատասխանեցի թէ զիս խաբած էին և թէ ես չէի ղրկողը։ Ասոր վրայ այդ մարդուն հետ որոշեցինք կիրակի օրը գտնուիլ Նարլը Քարուի եկեղեցւոյն մօտ գտնուած պարտէզ ունեցող սրճարանը և նոյն օրը հոն իրար գտանք։ Այդ մարդն ինձ ըսաւ թէ Արթին ճիհանկիրեան, որ ընկերութենէն էր, մեկնած ըլլալով, անոր տեղ վանեցի Վարդանը կարգուած էր։

Վ-ՐԴԱՆ.—Հազար հատ վանեցի Վարդան կայ։

Յ-ՐՈՒԹԻՒՆ.— Վարդանին հետ պիտի տեսնուէինք, Յովհաննէս եկաւ և ըսաւ որ իրեն նամակ եկած էր թէ ուրիշ տեղ մը պիտի ղրկեն։ Ասոր վրայ զիս տաւ և կառապան Ահարոնին մօտ տարաւ։ Ահարոնի մարդն ըսաւ որ հետեւեալ օրը Սամաթիոյ եկեղեցին երթանք և ամենքիս ալ հետեւեալ օրը Սամաթիա գնացինք։ Իրի Քարուլը սրճարանին մէջ Ահարոն մեզ կ'սպասէ եղեր։ Ըսի թէ տակաւին այդ մարդը եկած չէ, ըսելիքդ ըսէ, այս մարդիկ կ'սպասեն։ Ահարոն մեզի մէկ քանի գաւաթ խմցնելով ճամբու դրաւ։ Հետեւեալ օրն ալ բան մը չեղաւ։ Օր մը Սեդրաք անուն մարդ մը եկաւ էթ Մէյտանին եւ ինձ ըսաւ. «Ընկերութիւնն ամիսէ մը ի վեր քեզ կը փնտռէ, Յարութիւնը դո՞ւ ես։» «Այո՛» պատասխանեցի։ Սեդրաք ըսաւ թէ ես ալ իրենց ընկերութեան մէջ կը գտնուիմ. ես ալ իրեն ըսի թէ թուղթերը չէի կրցած առնուլ։ «Իմ մեծիս ի մաց տամ» ըսելով մեկնեցաւ։ Սեդրաք դարձեալ եկաւ և ըսաւ թէ խօսած էր մեծին հետ, որ պատասխանած էր թէ այդ մարդերը իւր տրամադրութեան ներքեւ պիտի առնու զիս ազատելու համար։ Փերեզակ Փիլիպոսին քով գացի և ըսաւ թէ ով որ մատնութիւն ընէ եւ ընկերութեան արգելք ըլլայ, պիտի սպաննուի։ Ես ալ պատասխանեցի թէ երթամ իմ մարդոցս այս հրահանգն հաղորդեմ. տեսնեմ պիտի ընդունի՞ն թէ ոչ։ Յակորին, Պետրոսին և այլոց հարցուցի. Պետրոս «Չեմ ուզեր» ըսաւ, իսկ Յակոբ ըսաւ թէ զիրենք այս չափ խաբած էր եւ թէ մինչեւ որ բէվոլվէրով չի զինուէր չ'պիտի հաւատար։ Յետոյ Փիլիպոսի ազդարարութեամբ իմ տրամադրութեանս ներքեւ գտնուած երկու Յակոբներն առնլով, իրեն՝ Փիլիպոսին տարի. Փիլիպոս ըսաւ թէ իրեն մեծին ցոյց պիտի տար, թէ ասոնք երդում պիտի ընէին և թէ իրենց զէնք եւ օրական պիտի տրուէր։ Ես ալ իրենց հաղորդեցի. ընդունեցան եւ գացին։ Յետոյ Փիլիպոսը տեսնելով հարցուցի թէ ի՞նչ եղած էր. պատասխանեց թէ Սուքիաս Երուսաղէմ փախած էր, թէ պիտի հասկնային եւ եթէ հոս է՝ պէտք եղածը ի գործ պիտի դնէին։ Յետոյ Փիլիպոս բէվոլվէր ու փամփուշտ տուեր է, քահանայն ցոյց տուեր եւ այլն ըներ է, ասոնց վրայ տեղեկութիւն չունիմ։ Փիլիպոս յետոյ մարդ մը եւս ուզեց։ Աւետիսը ցոյց տուի եւ պատուիրեցի իրեն Փիլիպոսի խանութը երթալ հետը տեսնուելու համար։ Գիշեր մը յետոյ Անդրանիկ, Փիլիպոս ու ես Մերձան գնացինք եւ հոն Պաղչէլի սրճարանին կից խանէ մը ներս մտանք։ Վերի յարկը սենեակ մը մտանք, հոն կային Սեդրաք եւ ուրիշ մէկ քանի մարդեր. մէջտեղը խաղի թուղթեր կային, կաւիճով գետնին վրայ գիծ մը գծեցին։ Փիլիպոս իւր խօսքն հոն գտնուող Գրիգոր էֆէնտիին ուղղելով, ըսաւ. «Կարգը քուկդ է, խօսէ՛»։ Գրիգոր էֆէնտի, որ մեծերին էր, սկսաւ քարոզ խօսիլ հետեւեալ կերպիւ.

«Ո՛վ որ մեր ընկերութեան դէմ կը դնէ, պիտի սպաննուի։ Հայաստան տասնեւ հինգ օրէն պիտի ազատի. հարուստ ու աղքատ, ամեն ոք հաւասար պիտի ըլլայ. ամեն ոք պիտի օգտի ջուրէն, հողէն ու արեւէն. ի Լոնտոն եւ ի Ֆրանսա այսչափ մարդիկ անօթութենէ կը մեռնին. Եւրոպայի մէջ ժողովոյ մը համար ընտրուած նախագահն առ նուազն հինգ տարի կը մնայ. այն նախագահն որ օրինաց դէմ կը շարժի, պէտք է վար առնուի։ Ով որ ալ ըլլայ, այն որ աղքատը նեղելով հանգստութեանը կը նայի պէտք է վար առնուի։ Ֆրանսայի մէջ այսչափ զինուորներ եւ Թուրքիոյ մէջ այսչափ պահականոցներ ու ոստիկաններ կան. անոնք ինչո՞ւ ըլլան. պահպանութեան համար մէկ պահականոցը բաւական է։»

Այս միջոցին դատաւորք պահ մը հանգստանալու համար սրահէն մեկնեցան և քառորդ մը յետոյ վերադառնալով, դատավարութիւնը վերսկսաւ։

Նախ.— Յոսէ՛, Աւետիս։

Աւետիս.— Փիլիպոս ինձ ըսաւ որ Գումգաբու երթամ եւ հոն պտտիմ Յակոբ անուն մարդու մը հետ. գացի Յակոբը գտայ և մինչեւ իրիկուն պտտեցանք։ Յակոբ նոյն օրն ինձ երեք քառորդ մէճիտ տուաւ և խանութս դարձայ։ Հետեւեալ օրը Յակոբին միացայ եւ դանակ մը տուաւ ինձ. հարցուցի թէ ի՞նչ էր. պատասխանեց թէ քահանայն պիտի զարնէր և թէ այդ դանակն ալ պէտք էր իմ քովս մնար։ «Նայինք ի՞նչ պիտի ըլլայ» ըսելով ի Գումգաբու սրճարան մը գնացինք։ Քահանայն նոյն միջոցին կ'անցնի եղեր։ Յակոբ ըսաւ թէ այն քահանան է։ Իրիկուան խանութս եկայ. բէվոլվէր մը բերին. հետեւեալ օր Յակոբ եկաւ եւ ստակ տուաւ. ուրբաթ օրը արշալոյսին ելայ. մարդ մը եկաւ եւ քովս գտնուած դաշոյնն ու բէվոլվէրն ուզեց. տուի եւ առաւ գնաց։ Ուրիշ բանէ տեղեկութիւն չունիմ. այսչափը միայն գիտեմ։

Պ-ԽԲԱ.— Վէզիր խանի մէջ կ'աշխատիմ. Օր մը Թավուգ Բազար գացի եւ Արիստակէս անուն մարդու մը հանդիպեցայ. հարցուց ինձ թէ Հայ եմ. հաստատական պատասխան տուի. ըսաւ թէ ինք մեծ մը ունէր և զիս անոր պիտի ներկայացնէր. ի Եէնի Ճամի սրճարան մը գացինք եւ իւր մեծը՝ Արթին, եկաւ։ Ինձ ըսաւ թէ այս մարդը զիս զինուոր պիտի գրէ, ասոր վրայ Արթինի հետ ճամբայ ելանք։ Ճամբան Արթին մեզմէ բաժնուեցաւ ըսելով որ իւր մեծէն ստակ պիտի առնուր անցագրերը պատրաստելու համար և միանգամայն յարեց որ կիրակի առաւօտ Նարլը Քարուի եկեղեցւոյն շրջակայքն երթանք, ուր իւր մեծը մեր լուսանկարները պիտի հանէ և զմեզ պիտի արձանագրէ տումարին մէջ։

Նոյն առաւօտուն երբ եկաւ զիս առաւ և կ'երթայինք, ճամբան ուրիշ մարդեր եւս երեւան ելան. Նարլը Քարու գնացինք. Արթին տեղ մը գնաց ու վերադառնալով մէկ քանի մարդոց հետ տեսնուեցաւ. յետոյ մէկ քանի մարդոց հետ ի Սամաթիա գինետուն մը գացինք. սակայն չեմ գիտեր թէ ի՞նչ էր. իրիկուն եղաւ և մեր տեղերը դարձանք. հետեւեալ օրն Արիստակէս եկաւ և ըսաւ թէ դուրսը տղայ մը կար, զոր գտնելէ յետոյ մեր երկուքը պիտի ղրկէին. մէկտեղ ի Ղալաթիա Եէնի Տիւնեա գինետունը գնացինք, սպասեցինք եւ այդ տղան չեկաւ և երբ վերադառնալու վրայ էինք՝ այդ տղուն հանդիպեցանք. տղան ըսաւ թէ ինք չպիտի երթար, որով ինձ ալ ըսին թէ իմ տեղս դառնամ։ Ես երբ տեղս կ'երթայի, տղան ետեւէս եկաւ եւ զիս տարաւ Դարանին խորը փղոսկրեայ աթոռի մը վրայ նստած՝ նոցա դժուարամատչելի ցեղապետը. զիսն Հէտտէլ՝ Դէլալ պէյ, որ անհեթեթ խոշորութեամբ վայրակաս ուշագրաւ քիթը՝ հաւասար կուգայ եղեր ծընոտին։

Շամմառներու՝ (նախկին Քամիրացիք) այլ եւ այլ համանման թափառաշրջիկ ցեղերու դէմ զրկուելաբար վարուելուն ազագաւ՝ կ'ըսուի թէ այս նորատեսիլ ցեղ՝ սոյն վերջնոց կողմէ հրաւիրուած է ազդեցութեան հաւասարակշռութեամբ՝ ցեղային հաւասարութիւն պահպանելու համար։

Բարեխնամ կառավարութիւնն՝ իւր սովորական աշխուրջ հոգածութեամբ՝ նոյն ցեղերու արդի բնակավայրին մօտ քանի մը պաշտօնատար և խումբ մ'ոստիկան ղրկած է արդէն թէ՝ երկրագործ արարաց անգործութեանը հսկելու, և թէ նոյն շրջուն ցեղերէն ուզտահամարի տուրքը գանձելու պաշտօնով։

—Որչափ և ճշմարիտ լինի «Առանց կըրակի ծուխ չըլլար» ծանօթ առածին վարդապետութիւնն, ոչինչ նուազ ճշմարիտ է նաեւ թէ երբեմն հողմամարտ փոչին ալ քիչ մը հեռուէն կրնայ կարծուիլ ծուխ որ սակայն ո՛չ ծուխ է իրօք, և ոչ հեռուեւպէս արտադրող կրակ ունի։

Նախընթաց տարիէն ի վեր Միջագետաց ստորին մասանց մէջ հնտախտի գոյութիւնը այս կողմեր արդէն մարդկային երեւակայութիւնը ըրած է դիւրապատրաստ իրրեւ ստոյգ ընդունելու այնպիսի զրոյցներ որք ճշմարիտ լինելէ հեռի են չատ անգամ։

2—3 շաբաթ առաջ, արաբական չըրջուն -ղէրէներու քովէն տստ ժամանող զինուոր մը, որուն համար ըսուեցաւ նաեւ թէ յոգնած և քրտնած վիճակի մէջ ցուրտ ջուրը մտած է, կը մեռնի միօրեայ հիւանդութեամբ. անցեալ շաբթուան մէջ ալ տեղացի թուրք մը, զոր մէկ ըսուի այժմ թէ արդէն տկարութեան ենթակայ էր, կը մեռնի յանկարծ հիւանդնալով։ Քաղաքային բժիշկն կուգայ քննութիւն կը կատարէ, եւ կասկածելի գտնելով հագուստը այրել կուտայ եւ տան դուռը զինուորական հսկողութեան կենթարկէ։ Տեղւոյս կառավարութիւնն՝ կեդրոնէն միշտ տրուած ազդու հրահանգաց թելադրած դիւրըմբռնելի զգուշութեամբն այս իրողութիւնները հեռագրաւ կը հաղորդէ Առողջապահական Վարչութեան ի Կ. Պոլիս. այսքանը բաւական կը լինի քաղաքիս մէջ հնտախտ երեւցած լինելու անհիմն երկիւղը ձգել ընակչաց մէջ, որ արձագանգ գտնելով, տեղւոյս հետ առեւտրական հաղորդակցութիւն ունեցող քաղաքներէ հրահանգ կը հասնի դադրեցնել տեղային ապրանաց արտաքսութիւնն, որով գէթ ի գոհութիւն տեղացի սպառող ժողովրդեան զգալարար կ'խնայեն գինք իւրոյ եւ ցորենոյ։

Բայց, փառք Աստուծոյ, նոյն ծանուցեալ՝ այլ լիովին չյուսարանուած 1 2 դէպքէն զատ՝ քաղաքիս մէջ մինչեւ ցարդ հիմնաւորապէս կասկածելի ո՛և է ուրիշ դէպք պատահած չէ, և որ իրաւին է՝ այս տարի քաղաքիս մթնոլորտը՝ բարւոքագոյար աւելի առողջարար օդ կը բուրէ, քանի որ ամենամեայ ամառնային ջերմի հիւանդութիւնք իսկ՝ համեմատապէս յոյժ հազուադէպ են յայսմ տարւոջ։ Գիւղերու առողջական վիճակն եւս գոհացուցիչ է լիովին։

Ուստի յուսալի է որ արդի ապահով կացութիւնը՝ տեղական կառավարութեան կողմէ անշուշտ մինչեւ ցարդ հեռագրաւ հաղորդուած է ուր որ անկ է։

Գ. Կ. Ռ.

ԱՏԱՄՆԱՐՈՀԾ ՆԱՄԻՊ ԱԼԻՔԵԱՆ ԷՖ.

Մայրաքաղաքիս ազգային նշանաւոր առամնաբոյժներէն Նամիպ էֆ. Ալիքեան պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան որ այս անգամ իւր գործատեղին հաստատած է Ղալաթիա Սօսիէ-թէ ժէնէրալ դրամատան դիմացը Ժերեմեան խանի վերնայարկը։ Կը խոստանայ ակռայ քաշել առանց ցաւ իմանալու։ Ակռայի ցաւերը իր նորահնար դեղերովը անմիջապէս անցընել։ Ակռայ լեցնել ամենայն ամրութեամբ և հանգստութեամբ։ Շինծու ակռայ շինել քառջուլի վրայ մէկէն մինչեւ երեք ակռայի երկերկու մէճիտ և անկից վեր հատը մէյմէկ մէճիտի յէր. ոսկիի վրայ ակռայ շինել տալ ուզողներու համար ալ սակարկութիւն կ'ընէ։ Այս հաւասար ըլլալով քաղաքիս ամենէն նշանաւոր օտարազգի առամնաբոյժներուն կարի սուղ շինածներուն թէ՛ արհեստի թէ՛ նիւթոյն և թէ՛ գործածութեան մասին. բաց ի կիրակի օրերէ, ամեն օր ժամը 4 էն մինչեւ 11 ըստ տաճկաց, պատրաստ է այցելութիւն ընդունելու։

176 4—8

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ՀԱԻԱՔԱԾՈՑ

Ընդէր Գ.....ց

Ազգային եւ Օտար Մատենագրաց

(Արձակ և Ոտանաւոր)

Սոյն ընտիր գործն ցարդ, հրատարակուած հաւաքածուներու մէջ՝ առաջին տեղը կը բռնէ, ունի ճոխ պարունակութիւն մի ընտիր դասակարգութեամբ՝ շահագրգիռ և հետաքրքրական ուսմանաց համար։ Երկասիրողն եւրոպացի մեծ հեղինակաց հետեւողութեամբ յաջողած է լուսաբանել մեթոտով մի առաջնորդել զարկերաս յուսալի աշխարհիկ լեզուի։

ՀԱՒԱՔԱԾՈՑ'ն կը բաղկանայ երկու մասերէ։ Ա. մասին մէջ կը բովանդակին գեղեցիկ հատուածներ, պատմական և նկարագրական գրուածներ, առակներ, եւն. Գինն է 3 գահեկան։ Իսկ Բ. մասին մէջ՝ որ առաջնոյն կրկինն է ու մեծագիր, կը պարունակէ մեծ մասամբ անտիպ գրուածներ, գրագիտական գլխաւոր կանոններ, 35 հայ հեղինակաց հակիրճ կենսագրութիւններն, առածներ, բարոյական խնամներ, բառագիտական ծանօթութիւններ եւն եւն։ Գինն 7 ուկէս գահեկան։ Եր ծախուն ամէն հայ գրավաճառաց քով։

Սոյն գործոն կեղծ օրինակներէն զգուշանալու համար բաւ է միայն կարդալ գրքին ճակատն ԱՒՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ։ 163

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷՄԻԼԱՅԻՆ ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻԷՍԻ

Էտիրնէ վիլայէթի տախիլինտէ քեային կիւմիլճինէ սանճաղընա թապի Ախը Զէյլպի գաղասընտա Տէվլէթ Նահիյէսինին մալիւմ էլէսամի մերի օրմանլարընտան պէշ սէնէ միւտտէթի զարիֆընտա գաթ ու խրտաճ խարիվէք իւզրէ մէվգբի միւզայտէյ վազ խիլտիկի էվվէլէնէ իլան օլունան 25.000 մէթրօ մէքեսալ շամ քէրէսթէսինին պի թէքբար միւզայտէսի մուգարրէր պուլունմուշ վէ պունուն պէհէր մէթրօ մէքեսալը 11 ղուրուշ 5 բարատա մահալը թալիպի էօհտէսինտէ օլուշ 306 սէնէսի թըշրինը էվվէլինին 31 ինճի շաբաթ կիւնի գարարը մուվաղգաթը քիլուշ պիր հափթա զարիֆընտա 100 սայ 3 զամմը իլէ մուտէլաթի իֆա գըրընմագ իւզրէ պուրամա վէ մահալինէ պի թէքբար միւզայտէյ վազ խիրիմիշ օլուշընտան պունլարա գամմ իլէ թալիպ օլանլարըն վէ էրարիթը իհալէյի անլամագ խթէնէնլէրին տէբօգիթ օլէրի իլէ Տէրսաատէթ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսի տարէսինտէ Օրման վէ Մէհատին իտարէի ումմա մէյսինէ վէ մահալի իլէ էտիրնէ վիլայէթի օրման սէր միւֆէթթիշլիկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

9 Թըշրինի էվվէլ 306 597

ԻԼԱՆ

ԲՕՍԹԱ ՎԷ ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Եէնի փուլլար իլէ էսկի փուլլարը թէպտիլի միւտտէթի միւնգազմէյէ օրմուշ օլուսը հալտէ եթէնէ լիմէնլիլ իւլ թէպտիլ էսկի փուլլար կէսթիւրիլմէքտէ օլուսընտան էհտաթի նասէտ պուլունան պու միւսիլլու փուլլարըն իքինճի տէֆա օրմագ իւզրէ թարիխը իլանտէն իթթիսարէն նիհայէտ տարիխ մահ տանա թէմտիտի իլէ բօսթախանէլէրէ միւրաճաաթ ուսգունտէ թէպտիլ իսիլէնէյի վէ չու միւտտէթին ինգիզասընտան օնայա հէր քիմ կէթիւրիր իսէ գապուլ օլունմայուպ անէր պարթալ հիւքմիտէ գալաճաղը իլան օլունուր։

8 Թըշրինի էվվէլ 306 355

ԻԼԱՆ

ՊԱՂՐ ՍԷՐԱՍԿԻՐԻ

Ասաքիրի Շահանէ իշիւն միւսպայեա օլունաճաղը պիտտէֆաթ իլան գելընան բիրինճին պու քէրրէ իճրա գելընան միւնագասաբնտա Մըսըր Մուղարպէլ Բէյճիտ բիրինճինին պէհէր ճէտտիտ գելյէսի եէթմիշ, վէ Մըսըր Ֆիւմ բիրինճինին պէհէր գելյէսի ալթմըշ սէքիզ վէ [illegible] բինճինին պէհէր գելյէսի բայա թալիպի էօհտէսինտէ պու թըշրինի էվվէլին օն իլ[illegible] ճումա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի իճա գելընմագ վէ օն պէշինճի բազար իրթէսի կիւնիւ տախի եիւզտէ պէշ թէնգիլի գապուլ իսիլմէք իւզրէ թէքբար պիրմիւնագասա մէգքիւր բիրինճէյրտէն հեր հանկըսընին ֆիճաթը մաթլուպ օլան տէրճէյէ թէնէգզիլ իտեր իսէ օ ճինս բիրինճ միւպայեա օլունաճաղընտան իճթասընա թալիպ օլանլարըն մագամ Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

9 Թըշրինի էվվէլ 1890 821

Նո. 26 1—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 31 Յուլիս 1890

ՊԱՀԱՆՋՔ

	Օսմ. Ոսկի	
Բաժինք չգանձուած	5,500,000	
Պասուկ ի Կ. Պոլիս	735,666	23
» ի մասնաճիւղս	415,163	10
Գանձերի փոխանակագիրք	7,198,989	11
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պարտականք»	1,299,188	25
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պարտականք»	3,860,236	98
Փոխառութիւնք արժէքներոց և վաճառաց վրայ	1,282,137	15
Անշարժ և շարժական գոյք	82,018	16
Զանազանք	32,040	85
	20,405,439	83

ԳՈՅՔ

	Օսմ. Ոսկի	
Դրամագլուխ	11,000,000	
Պանքնոտաց ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

"ՖԻՆԻՔՍ"

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերերք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթասուց համար։

27

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանաց և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալատիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » 12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանաց և սակագնաց։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ Համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան.

4

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼԷՔՍԱՆԴՐԻ

Սէլանիկ ֆբրդասրնա մէրպութ Սթրումճա վէ Քէօբիլի մէվգբլարբնտաքի ատաքիրի Շահանէ իչիւն միւպայեա օլունճաղ պիր սէնէլիք էրզագը իթասրնա թալիպ օլանլարքն թարիխի իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆիթաեա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվգիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

8 թըշրին էվվել 1890 818
Նո. 23 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼԷՔՍԱՆԴՐԻ

Նապլուս վէ միւլհաղաթնտա պուլունան ատաքիրի Շահանէ իչիւն պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ միւպայեա օլունճաղ էրզագը միւթէնէվիանրն իթասրնա թալիպ օլանլարքն թարիխի իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆիթաեա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվգիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

8 թըշրին էվվել 1890 819
Նո. 24 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼԷՔՍԱՆԴՐԻ

Պէշինճի օրտուի Հիւմայուն իչիւն միւնագաստա օլան օն եէտի պին չիֆթ Լիվատիչ չօրապրնրն պէհէր չիֆթի իւչ զոր բուչ ենրմի տէօրթ փարեա օլարագ թարիպի էօհտէսինէ օլուպ թըշրինի էվվէլին օն իւչիւնճի կիւնիւ գաբարը վիրիլէճէկի իլան օլունուր։

8 թըշրինի էվվել 1890 820
Նո. 25 2—3

ՔԻՆԻՈՄԻ ԳԻՆԻ

Ա. ԼԱՊԱՌԱԳԻ

Դեղագործ անդամ բժշկ. ժողովոյն Բարիզու

ԼԱՊԱՌԱԳԻ ԳԻՆԻՈՄԸ կը միացուցեն Գինիքինայի կեանքի բոլոր ազգակար սկզբունքները, օրաշէջ քանակութեամբ։
«ԼԱՊԱՌԱԳԻ ԳԻՆԻՈՄԸ» գինիքինայի բոլոր յատկութեան խառնուածն ու հաւասարմունն է։ Գինիքինի գանձ մը կրաստեր մէջ նոյն արդիւնքը յառաջ կը բերէն թէ որ կունենան Գինիքինայի գանձ մը լիար։,,

ՈՇՈՒԻԷ

Ուսուցչ. դեղագործական վարժարանին Բարիզու։
«Մանաւանդ կազդուրիչ դեղերուն ամենէն ազդուն է ոյս։,,

Տոքթոր ՎԱՆԻՐ

Դիմաւոր բժշկ. դեղագործական հիւանդանոցս Աշէրիոյ
«ԱՊԱՌԱԳԱՅԻ ԳԻՆԻՈՄԻ ԳԻՆԻՆ ասենէն ազատիր լրացուցեմ և գինիքի ընդհանուր յերբեմբրու դարմանման համար։ Մասնաւորապէս նշանաւոր արդիւնքեր կունենայ հին յերբերու և ճանճային սիրատենութեան դարմանման համար։,,

Ուսուցչ. ՊՈՒՇԱՌՏ

Ամենայնի շոգեբու կամ տաք կիսմիսներու մէջ։ Մասնաւորապէս մինուլորտի ոնոգական ազդեցութիւնը կը ջնջեն։

Ա. ԼԱՊԱՌԱՅԻ ԳԻՆԻՈՄԻ ԳԻՆԻՆ հաւէն յեռայ կ'առնուի իբր ազանդերի գինի, մէկ գաւաթ։

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ։ Ի ԲԱՐԻԶ, ԺՈԼԻՈՅ ՓՈՂՈՑ։ Թիւ 19, ՏՈՒՆ Լ. ՖՈՒՒԻ 64

ՄԱՐԱՎԻԼԻԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ցաւեր կը ընի խորչաներ և ս և է կերով յառաջեկած ապիները։ Կ'անհետացնի ծաղի նշանները, քաներն, աքիի թոգած պրոգրեսը եւն։

Դիմքի կասայ երիտասարդութեան ամէն հրապոյրները։ Դեղեցիկ սեռի ներքին խնամոց համար Քանկոգի գիւս։

Թարգոյ համար ներկայացուցիչի է Գ. Ֆ. Պէլլիս, Տըմոքրքեան խան, Պոլիս։ Ընդհանուր մթերանոցն է Կամուհան Դարուտեան, Գալատիա, Եիւքսէք գաղարքրտ, Գալատասրի քով։—Դեղեցիկի դիմաշնորհ համար, գիտել միայն մթերանոցին։

33

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

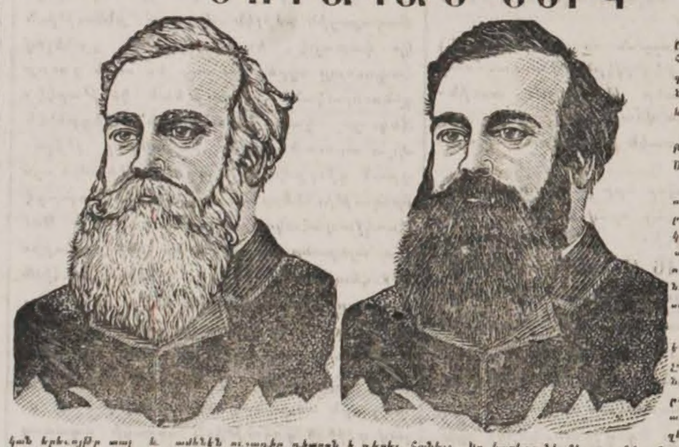

Նոր գիւտ մագերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԳՈՒՈՅ ԿԱՄ ԹՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԱԼ ՍԵՒԻ

Բազկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մագերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ա՛ր. լշոի գերազանց է նմանորինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնէն բնական գոյնն երեւցիլը տալ և ամէնէն ուշադիր դիտողն է դեղեւ հանելը։ Կը կատարուի հեշտ անուամբ, գլուխը կը մաքրի։ Թեթիք կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մարթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Օրուան երեքցնել գործածելի առալ և փոքր բանակութեամբ հեղուկին գնել, ակուառակի մը մէջ, յետոյ բարակ դշրոի ատաղովմը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մազերուն վրայ անգանել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչև որ հեղուկը ոչթանայ։ Բոլոր մազերը մէկ լաւլուով, ոճանց մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թանձր կ'ելլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն ասրինեռով պահելու համար կը բաւէ երբեք լաթը շաբաթն անգամ մը հեղուկին գործածելը։ Նոյն եղանակը գործածելու է մարուրին և պեհերուն համար։ Պէտք կայ գլուխը լաւալ գործողութիւնն առալ կամ եռաբ։ Մեծայն գեմին և ձեռները լաւալ առ. ի դեղուլութիւն։

Տան. եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութիւնն եռաբ, գլուխը լուալու է ջրի մը ալիքով։ ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թթիթեռալու թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառալ կուգայ անմիջապես։

ԿԵԼՂԵՐԼԻՆ ԶԳՈՒՇԱԼ

Մեկ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԻ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վ. դյմօտա։ Պահականոցին քով, կայսրան Վալատիա-Շեհլէր Թրամվէյից, թիւ 95 և 9։, Գալատիա։ 601

ՖԱՈՒԶՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԴԻԲ)

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՂ ՊՐԻԹԻՆ ԲԻՊԼԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յանախորդներու փոփաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուք մուճակներն, որք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են կոռա բէրէոով։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուք մուճակները կը գերազանցեն քան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռ մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրեւ նշան։ Կը վաճառուին ի Պոլիս Սուլթան Համամ աղրիւկ բի մօտ Սեպուհ աղա Տէմիրճեանի թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քաուչուք մուճակներու քով։ Կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահչէ Գարու, Գօճաման Օղլու խան, Ճորճի Կիւրպլի թիւ 13 մթերանոցը։ 167

Վ ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ

ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, Միջադպ. թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Զմիւռնիա Էլանէլիքի փողոց թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւորապէս համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ամրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելումի մի կը նէ, որ արդէն բաւականիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պէլճիական բերբերու զանազան տեսակներով։

Հետեւապէս իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ օրց են օժտի համար ամէն տեսակ ճարմանդներ, բանուածք, կիսազգեստք, քուլիօ, քոսկ, թաղիքներ, սեղանի պիտոյք, չապիկ, չապկիներ, ռասմանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագործուածներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ ամենիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքերներն կանանց օրիորդաց և ազգոյց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ուշադրութեամբ յօրինեալ են։

Ցաւալու մի բան է նաև ապսպրուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յանձնարարելիները նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրարդին։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բարեմներ իսկա շատ գեղով։

Կը ծանուցանէ մեծ ի փոքր՝ քանակութեամբ։

ԱԿԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՑ 24

ՊՈՒՏԱԲԼԷԹԻ ՄԱԹԲՈՂԱԿԱՆ

(ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ) ԱՂԲԻՒՐ

1885թն Հունգարիոյ Մարբաքաղաքի Տիեզերական Ցուցահանդէսին մէջ՝ յառաջադիմութեան, մրցման կարողութեան եւ արտադրման մեծ միտքը ստացած է, զոր այդ ցուցահանդէսին գրաւուած նշանակած էին իբրը առաջին մրցանակ մանրաքարոյկան հանքաբերոց համար։

Սոյն աղբիւրը մեծագոյն մրցանակներն պատուած է ինն ցուցահանդէսի մէջ։ Կը փայլի եօթն ոսկեայ եւ արծաթեայ միտալներով։ Բայց ասոնք բժշկական աշխարհին համարումը կը վայելէ իւր ազդեցութեան և անուշութեան զարմանալի կարողութեան համար։

ՖՐԱՆՇՈՒԱ-ՅՈՍԷՖԻ ազգիկը վերջերս դրուատուած է Բարիզի բժշկական Ակադեմիայէն և Լոնտանի համաշխարհային Լիմոնդ-Հոսբիդալ հիւանդանոցին։ բաց ասած, այս ջուրն ազդեն առաջին փորձով կը յայտնի ընդարձիք։ Այս ջուրին վրայ տեսակներ ծրիաբար կը տրուին այս ջրին բոլոր մեծ բանոցներու, գլխաւոր դեղատանց և Պուտապէշթի գրասենեկին մէջ։

Նմանօրինակ ուրիշ ջրերու հետ շփոթութեան առաջն առնելու համար, խնդմութիւն է մէջտ փնտռել ՖՐԱՆՇՈՒԱ-ՅՈՍԷՖԻ մարգարտական ՆՂ գիւրին դնելը որ կը գտնուի ամէն շիշերուն վրայ։

ԴԻՈՒՐԱՄԵՆՆԻՔ ՄԻՇՏ ՋՈՒՐՆ

FRANÇOIS JOSEPH

ՊՈՒՏԱԲԼԷԹ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ)

Իւրաքանչիւր եղանակի սկիզբը ստամոքսային մարթերու համար։

ԱՄԷՆ ՈՒՐԻՇ ԿԸ ԴԻՄԻՈՒ

Կը գտնուի Տ. և Մ. Մէգիքի և Ս. Քրիսոֆորեան Պոլիս, Ս. Դաւադարատեւ և Ա. Թիթեան Ղալաթիա, Ճ. Քանդալ՝ ի Բերա։ Թուրքիոյ համար գործակալն է Գ. Ֆ. Պէլլիս, ի Պոլիս։ 34

Գործատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՀԱՉԻ ՇՆՉԱՐԴԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴ, ՀԱՐԲՈՒԹԻ, ՇՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԹՈՔՉԱՓՈՂԻ ՀԻՆԱՆԴՈՒԹԵԱՆՆԵ դէմ բբ ապահովագրման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զոր Պ. Լուսէլ կ'ընտանոյ անանցիկ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ թագուհւոյն նէրիի թեղանթակրոյն վրայ, ի Ռուիք, ըմկոմիա.

«Միրեալի պարոն, Ըստ որում կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և դերեկը հանգիստ անցուցեալ, Ա. Ամ. Փոքրիկներուն ձեռքով սեռ. ինձ գործածել ձեր անուշական բալասանէն տեսակներով և կրնամ հաստատել ձեզ թէ ա՝ ամենայն գործածութիւնէն իսկ զգալի բարւոքումի կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործածելու գդրեցնելու, և առաջին փորը որուանը բոլորովին բուժեց գիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունենցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց։ (Սոր.) Վ. Լինդլի, նեգրի թեղանթակրէն։»

Այդ վաճառուի ամէն դեղատանց և արտաքնալ դեղերու վաճառականաց քով։ շիշը 1 շիլինգ 1½ բէնսի, 2 շիլինգ 3 բէնսի և 11 շիլինգի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԼ, 4, Լինկոն Բալէյ, Պուտֆիրիս բրա, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Ներկայացուցիչն քով։
601 Մ. ԷՏՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԻ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ. դյմօտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամվէյից, 95 և 9։

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS

Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR DE L'ÉTOILE

du Docteur Lantos, perfectionnée et préparée par Marie LECHAUX, Ph-Ch^ien, 184, r. Ste-Catherine, BORDEAUX

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la prédication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

DÉTAIL : Dans toutes les bonnes Pharmacies.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երեւելուութիւնը

Օր	Հակ.	Ժ. Ր.	Ելք	Գնացք
Ուրբ.	8 20	Երբ.	Սոչա	
Գշ.	9 21	5 Եր.	Աչիքսանդրիա	
Գշ.	10 22	10 Առ.	Անտալիա	
Գշ.	10 22	10 Առ.	Սեվաստափոլ	
Եշ.	11 23	2 Եր.	Սոչա	

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրչէ Գարու։ 26

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻՒՂ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԵԼԼՈՎԱ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. Ճեղ. Թ. 2 Բ.Ղ. Եր.	Կիր. Ճ.-մբ. Թ. 4 Ա.Հ. Օր	Կիր. Լ.-ռուն Թ. 52 Ա.Հ. Օր
	Երեկոյ Ժ. Վ.	Երեկոյ Ժ. Վ.	Առաւ. Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս ... մեկնումէ	7 20	8 15	7 50
Գումրգաբու			8 08
Եէնիք-գուլէ			8 22
Մագրիգիւղ			8 39
Այսմէճիանս			8 52
Գիւչիւք — Զէքմէճէ			9 03
Սբարմա—գուլէ			9 47
Հասրմէչէյ		9 46	10 23
Զամանլար			11 06
Գասպաչէ	9 50	10 46	11 45
Սինէգլի			12 51
Զէբքէսպէզ մեկնումէ		12 02	1 33
		12 04	2 00
Զորլու	11 50	12 47	2 50
Մուրաթլը — Գէօրքիլի			3 38
Մէհմէտ—Զէֆթէլիք			4 09
Լիւլէ—Պուրկազ		2 19	4 49
	Երեկոյ Ժ. Վ.		
Պազար—Էրքի	1 55	2 54	5 35
Բազար—Էրեկլի		6 16	7 05
Ուզուն—Գէօրբիլ		3 57	7 05
Գուլէլի—Պուրկազ		4 15	7 47
Ուրլի			8 13
Աղբիանու պոլիս ... ժամ	4 14	5 09	9 00
			Երեկոյ Ժ. Վ.
Ադրիանու պոլիս ... մեկ.	4 19	5 19	1 00
Գասրքէյ			1 40
Մուսթաֆա բաշա ... ժամ.	5 15	6 15	2 48
	մկ. 5 20	6 30	3 33
Հասրմանլը ... ժամ.	6 4	7 42	3 48
	մկ. 6 9	7 27	4 20
Թէքիրտաղ—Սէմսէնի ժամ.		7 51	
			Կիր. Լ.-ռուն Թ. 124 Բ.Ղ. Եր.
			Երեկոյ Ժ. Վ.
			4 45
Թէքիրտաղ—Սէմսէնի մկ.		8 01	5 45
Գասրքէյ—Հասրքէյ		8 38	7 11
Եէնիք—Մուհայլէ		9 27	8 00
Բաբաչլը	8 32	9 53	8 56
Գաբէ մէնիշ—Սիմէնտիմաղ		10 20	9 00
			9 30
Փիրինճէ ժամ.	9 21	10 42	9 30
մեկ.	9 31	11 2	10 50
Թուքմաբ Բաղարճիք		11 58	11 22
Սարամպէյ ժամ.		12 23	
մեկ.		12 24	1 32
Պէյօղլու ժամ	11 10	12 43	12 00
	Առաւ.	Երեկոյ	Գիշեր
Սոֆիա ժամ.	3 18	4 29	5 30
Հնչ	8 20	10 04	
			Գիշեր
Պէյկրաս	2 43	4 48	
Պուտապէշթի	10 05	1 25	
Վիէննա	3 15	7 43	
			Գիշեր
Սկիւտարի		1 49	
Սէլանիկ		9 35	

Կառախումբ Կ. Պոլիս եկող	Արեւ. Ճեղ. Թ. 1	Կիր. Ճ.-մբ. Թ. 3 Ա.Հ. Օր	Կիր. Լ.-ռուն Թ. 123 Բ.Ղ. Եր.
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Սէլանիկ ... մեկնումէ		6 00	7 00
Սկիւտարի		1 49	1 49
Վիէննա	8 25	00	կեր. բ.ր. Գ. ՀՈ. Ա. Ա.
	Բ.Ղ. Եր.		
Պուտապէշթի	2 35	2 40	տիլեն
Պէյկրաս	9 30	1 55	
Հնչ	3 20	5 44	Բ.Ղ. Եր.
Սոֆիա	9 00	12 16	8 45
	Գ.Ղ.Ա.Ր.		
			Առաւ.
Պէյօղլու մեկ.	12 40	Երեկոյ 3 57	1 00
Պարամպէյ		4 15	1 30
Թուքմաբ Բաղարճիք		4 42	2 10
Փիրինճէ ժամ.	2 12	5 35	3 18
մեկ.	2 17	6 00	8 43
Գաբէ մէնիշ—Սիմէնտիմաղ		6 21	4 10
Բաբաչլը	3 08	6 47	4 54
Եէնի Մահալլէ		7 12	5 47
Գասրքէյ—Հասրքէյ		8 01	7 10
Թէքիրտաղ—Սէմսէնի ժամ.	4 55	8 25	7 35
			Կիր. Լ.-ռուն Թ. 121 Ա.Հ. Օր Բ.Ղ. Եր.
			Առաւ.
Թէքիրտաղ—Սէմսէնի մեկ.	5 00	8 42	8 42
Հասրմանլը ժամ.	5 24	9 00	9 15
մեկ.	5 29	9 21	9 35
Մուսթաֆա-փաշա ժամ.	6 10	10 02	10 33
մեկ.	6 15	10 17	10 53
Գասրքէյ			11 32
Ադրիանու պոլիս ... ժամ.	7 09	11 15	12 10
			Երեկոյ Կիր. Լ.-ռուն Թ. 51 Ա.Հ. Օր
			Առաւ.
Ադրիանու պոլիս ... մեկ.	7 44	11 25	6 2
Ուրլի			7 13
Գուլէլի—Պուրկազ (Պիւֆէ)		12 19	8 25
Ուզուն—Գէօրբիլ		12 30	8 59
Բայլը—Բէզ			9 40
Պազար—Էրքի	9 36	1 30	10 33
Լիւլէ—Պուրկազ		2 18	11 10
Մէհմէտ—Զէֆթէլիք			11 46
Մուսթաֆա—Գէօրքիլի			12 18
Զորլու		3 48	1 16
Զէրեզ Եէրէյ ժամ.	12 12	4 25	2 00
մեկ.	12 17	4 30	2 25
Սինէգլի			3 18
Գասպաչէ			4 09
Զամանլար	1 57	6 11	4 50
Հասրքէյ—Բէզ		6 47	5 51
Սարամպա—գուլէ			6 17
Գիւչիւք—Զէքմէճէ			7 00
Այսմէճիանս			7 18
Մագրիգիւղ			7 43
Եէնիք—գուլէ			7 57
Գումրգաբու			8 00
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժամ.	4 00	8 15	8 15
	Երեկոյ	Առաւ.	Երեկոյ

Ասորագծեալ վայրկեանները գիշերուան ժամեր կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան 6է մինչև առաւօտեան ժ. 5 30 (Ը. Ե.)

15

ԳԻՒՂ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՍԿՈՒԹԻ—ՍՊԻՏՃԷՅ

Կառախումբ Թ. 512/522 Սէլանիկէն ամէն օր	Առաւ. Ժ. Վ.	Կառախումբ Թ. 523 Վիէննայէն ամէն օր	Ժ. Վ.
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... մեկ.	6 00	Վիէննա մեկ.	8 00
Թեսաղոնիկէ	6 33	Պուտապէշթ	2 40
Սամսոնօվօ	7 10	Պէյկրաս	10 55
Քարասու լու	7 31	Հնչ	5 30
Կիւմիւնճէ	7 41		Առաւ.
Կէօրկէլի	3 17	Սպէճիչէ ... մեկ.	10 40
Մրամօվսէ	3 51	Պուտապէշթի	10 55
Սթրումիցա	9 00	Պուտապէշթի	11 23
Տէմիրգարու (Պիւֆէ) ժամ.	9 32	Բրէշլաու	11 40
մեկ.	9 42	Թուպանոշթի	12 03
Գրիմանցա	10 27	Գուսմանցա	12 37
Վէնէհանս—Կարանլիք	11 06	Հասպարաբիր	1 13
Գէօրբիլիս ... ժամ.	11 53	Լուպիլա (Պիւֆէ) մեկ.	1 49
մեկ.	12 03	Զէլէնիկօ ժամ.	2 01
Զելենիկօ	1 51	Զելենիկօ	2 37
Լուպիլա (Պիւֆէ) ժամ.	1 27	Գէօրբիլիս ... ժամ.	3 20
մեկ.	1 49	մեկ.	3 30
Հասրայար	2 29	Վէնէհանս—Կարանլիք	4 20
Գուսմանցա	3 22	Գրիմանցա	5 03
Թուպանոշթի	3 53	Տէմիրգարու (Պիւֆէ) ժամ.	5 37
Բրէշլաու	4 21	մեկ.	5 52
Պուտապէշթի	4 33	Սամսոնօվօ	6 20
Պուտապէշթի	4 57	Մրամօվսէ	6 55
Պէյկրաս ... ժամ	5 10	Կէօրկէլի	7 19
	Երեկոյ	Կիւմիւնճէ	7 51
Հնչ ... ժամ.	9 40	Քարասու լու	8 04
Պէյկրաս	4 48	Սամսոնօվօ	8 24
Պուտապէշթի	1 23	Թեսաղոնիկէ	9 01
Վիէննա	7 15	Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժամ.	9 35
			Երեկոյ

ԳԻՒՂ ԻՍԿԻԿԻՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառախումբ Թ. 622 Իսկիպէն Բ.Ղ.Ա.Ր.	Առաւ. Ժ. Վ.	Կառախումբ Թ. 621 Միթրովիցայէն Գ.Ղ.Ա.Ր.	Առաւ. Ժ. Վ.
Լուպիլա (Պիւֆէ) ... մեկ.	7 40	Միթրովիցա (Պիւֆէ) մկ.	7 25
Էլէշան	8 47	Վալանճա	7 47
Քարասանիք	9 42	Բիշթրիցա	8 41
Վէռիցայ	10 52	Լիբէֆան	9 36
Լիբէֆան	11 45	Վէրսայ	10 37
Բիշթրիցա	12 37	Քարասանիք	11 24
Վալանճա	1 23	Էլէշան	12 01
Միթրովիցա (Պիւֆէ) ժամ.	1 40	Լուպիլա (Պիւֆէ) ... ժամ.	12 54
	Երեկոյ		Երեկոյ